

I. OBRAZLOŽENJE PLANA

Uvod

Prostorni plan uređenja Općine Kula Norinska donesen je krajem 2007.godine sa objavom Odluke o donošenju u Neretvanskom glasniku br. 07/07.

Unutar proteklog vremenskog perioda, tj. od stupanja na snagu navedenog prostorno-planskog dokumenta do današnjeg razmatranja došlo je do potrebe za izradom izmjena i dopuna Plana s obzirom da je na području njegovog obuhvata došlo do određenih promjena koje treba ugraditi u važeće plansko rješenje.

Izmjene i dopune Prostornog plana uređenja Općine Kula Norinska (dalje u tekstu: Plan) rađene su temeljem Odluke o izradi objavljene u Službenom glasniku Dubrovačko- neretvanske županije, br. 08/10 te nadopunom Odluke objavljene u Službenom glasniku Dubrovačko- neretvanske županije br.14/2013.

Izmjene i dopune Prostornog plana odnose se na cijeli obuhvat važećeg Plana koji je jednak administrativnom teritoriju Općine, a promjene koje su se dogodile unutar ovih Izmjena i dopuna u najvećoj mjeri odnose se na promjene proizašle iz usklađenja s važećim planom višeg reda, Prostornim planom uređenja Dubrovačko-neretvanske županije. Te promjene se odnose na usklađenje u segmentu granica naselja, šumskih površina-gospodarske i zaštitne šume, trasa cestovnih i željezničkih koridora sa infrastrukturnim pojaskama, energetske infrastrukture- plinoopskrba, elektroopskrba, vjetro i solarnih elektrana, dopunjavanja planskog rješenja podacima iz područja zaštite prirode.

Ostale promjene odnose se na usklađenja s važećim zakonima i propisima.

Opseg ID PPUO odnosi se na promjene unutar tekstualnog i grafičkog dijela važećeg Prostornog plana uređenja Općine Kula Norinska, a određen je:

a) Korištenjem novih podloga za kartografske prikaze

- novelirana Hrvatska topografska karta u mjerilu 1:25000 te novelirana vektorizirana katastarska podloga u mj 1:5000, čime se povećava točnost i preciznost grafičkih priloga Plana.

b) Promjenom granica naselja

- Promjene granica naselja Općine Kula Norinska provode se u okviru sustava granica naselja i popisu naselja određenih kroz Zakon o područjima županija, gradova i općina u RH (NN, 86/06.). Slijedom toga potrebno je provući naselje Matijevići kroz prostorno- plansku dokumentaciju.

c) Provjerom i korekcijama namjene površina

d) Provjerom i korekcijama građevinskog područja

- temeljem korištenja novelirane vektorizirane katastarske podloge revidiraju se granice građevinskog područja. Ovim Prijedlogom Plana obuhvati izgrađenog dijela GP-a nanovo su utvrđeni na temelju analiza izgrađenosti i dostupnih podataka, dok se obuhvate neizgrađenog dijela građevinskih područja nastojalo zadržati prema važećem PPUO Kula Norinska uvažavajući granice parcela digitalnih katastarskih podloga, sve navedeno kako bi se umanjile nelogičnosti granica građevinskih područja definiranih važećim Planom.

e) Provjerom i korekcijama prometne i komunalne infrastrukture

f) Promjenom režima korištenja i zaštite prostora

g) Promjenom obuhvata planova užeg područja

3. PLAN PROSTORNOG UREĐENJA

Izmjene i dopune provode se u pojedinim poglavljima i točkama obrazloženja na određenoj stranici osnovnog Plana uz definiranje novih dijelova teksta ili onih koji se ukidaju.

Radi velikog obima izmjena unutar osnovnog Plana pojedina poglavlja su prikazana u cjelosti.

3.1. PRIKAZ PROSTORNOG RAZVOJA NA PODRUČJU OPĆINE U ODNOSU NA PROSTORNU I GOSPODARSKU STRUKTURU ŽUPANIJE

Pasos (7) se mijenja i glasi:

Stoga je ocjenjeno da bi maksimalne rezultate mogla dati koncepcija slijedećeg sustava naselja:

- jedno centralno naselje (Kula Norinska s naseljima Krvavac i Krvavac II),
- šest izdvojenih naselja (Borovci, Desne, Momići, Matijevići, Nova Sela, Podravnica)

3.2. ORGANIZACIJA PROSTORA I OSNOVNA NAMJENA I KORIŠTENJE POVRŠINA

Pasos (1) se mijenja i glasi:

Prostorni plan uređenja Općine Kula Norinska usklađen je sa važećim Prostornim planom Dubrovačko-neretvanske županije te kao takav ne prenosi već detaljnije razrađuje i konkretizira njegove odredbe koje proizlaze kao obveza iz plana šireg područja te određuje druge elemente od važnosti za uređenje, korištenje i zaštitu područja Općine.

Pasosi (4), (5), (6), (7) i (8) se mijenjaju i glase:

Prostor Općine Kula Norinska se prema načinu korištenja dijeli na slijedeće kategorije:

a) POVRŠINA ZA RAZVOJ I UREĐENJE PROSTORA NASELJA

- Izgrađeni dio građevinskog područja naselja
- Neizgrađeni dio građevinskog područja naselja

b) POVRŠINE ZA RAZVOJ I UREĐENJE PROSTORA IZVAN NASELJA

Građevinska područja izdvojene namjene:

- Gospodarska namjena - poslovna
 - pretežito uslužna K1
 - pretežito trgovačka K2
 - mješovite zone pretežito poslovne K5
- Sportsko-rekreacijska namjena
 - sportska dvorana R3
 - sportska igrališta R4
 - sportsko – rekreacijski centar R6
- Groblja

Prostori/površine izvan građevinskih područja:

• Infrastrukturni sustavi	IS
c) POLJOPRIVREDNE POVRŠINE	
• Vrijedno obradivo tlo	P2
• Vrijedno obradivo tlo - istražno područje melioracije	PM
• Ostala obradiva tla	P3
d) ŠUMSKE POVRŠINE	
• Šuma gospodarske i zaštitne namjene	Š1,Š2
• Šuma posebne namjene- posebna i rekreativna šuma	Š3
e) OSTALO POLJOPRIVREDNO TLO – ŠUME I ŠUMSKO ZEMLJIŠTE	PŠ
f) VODNE POVRŠINE	
• Vodotoci, kanali i jezera	

Površine rezervirane za razvoj i uređenje prostora naselja su građevinska područja naselja namijenjena za izgradnju naselja, a sastoje se od izgrađenog dijela i neizgrađenog dijela predviđenog za daljnji razvoj. U građevinskom području zadovoljavaju se funkcije stanovanja i drugih funkcija sukladnih značenju i važnosti naselja (javna i društvena namjena, gospodarska- proizvodna, poslovna, ugostiteljsko- turistička, sportsko-rekreacijska, javne zelene površine i dr.).

Površine za razvoj i uređenje prostora izvan naselja su građevinska područja izvan naselja, a to je površina određena za gospodarsku (proizvodna, poslovna), sportsko- rekreacijsku namjenu te groblja koja se zbog svoje veličine, strukture i načina korištenja smještaju izvan naselja. U građevinskom području izdvojene namjene izvan naselja ne može se planirati nova stambena namjena.

Građevinska područja u/izvan naselja čine izgrađeni dio građevinskog područja (izgrađene i uređene građevne čestice i druge površine privedene različitoj namjeni, kao i neizgrađene i neuređene čestice zemljišta površine do 5000 m² koje s izgrađenim dijelom građevinskog područja čine prostornu cjelinu) te neizgrađeni dijelovi građevinskog područja koja obuhvaćaju:

- neizgrađeni uređeni dio na kojemu postoje pristupne prometnice (ili su za iste provedeni zemljani radovi) te mogućnost priključka na komunalnu infrastrukturu, dok se odvodnja otpadnih voda rješava na lokalno uobičajen način (sabirna jama),
- neizgrađeni neuređeni dio predstavlja područje bez prometne i ostale komunalne infrastrukture.

Izvan građevinskog područja mogu se prema smjernicama i kriterijima utvrđenih Odredbama ovog Plana planirati zahvati u prostoru za infrastrukturne građevine (promet, energetika i dr.), stambene i gospodarske građevine za vlastite potrebe i potrebe seoskog turizma, ako su u funkciji poljoprivrednih djelatnosti, rekonstrukciju legalno izgrađenih stambenih građevina u postojećim gabaritima.

Poglavlje 3.2.1. se mijenja u cjelosti:

3.2.1. ISKAZ PROSTORNIH POKAZATELJA ZA NAMJENU POVRŠINA

(naselja i izgrađene strukture van naselja; poljoprivredne, šumske, vodne te površine posebne namjene i ostale površine):

TABLICA 3

ISKAZ PROSTORNIH POKAZATELJA ZA NAMJENU POVRŠINA					
		oznaka	ha	%	stan/ha
	Općina Kula Norinska		6060	100	0,29
1.1.	Građevinska područja				
	Izgrađeni dio GP		173,1	2,85	10,09
	Neizgrađeni dio GP		57,99	0,96	30,14
	Ukupno:		222,18	3,66	
1.2.	Izgrađene strukture van građevinskog područja				
	Gospodarska namjena - poslovna	K1, K2, K5	159,23		
	Sportsko- rekreacijska namjena	R3, R4, R6	2,68		
	Groblja		4,14		
	Ukupno:		174,96		
1.3.	Poljoprivredne površine				
	Vrijedno obradivo tlo	P2	353,41	5,83	
	Vrijedno obradivo tlo-istražno područje melioracije	PM	209,69	3,46	
	Ukupno:		563,1		
1.4.	Šumske površine				
	Šume gospodarske i zaštitne namjene	Š1, Š2	2258,77	37,27	
	Šume posebne namjene	Š3	23,42	0,38	
	Ukupno:		2282,19		
1.5.	Ostale poljoprivredne i šumske površine	PŠ	2777,51	45,83	
	Ukupno:				
1.6.	Vodne površine		40,06	0,66	
	Ukupno:		40,06		
2.0.	ZAŠTIĆENE CJELINE				
2.1.	Zaštićena prirodna baština				
	-park prirode	PP	3437,40	56,72	
	-posebni rezervat ornitološki	O	182,26	3,00	
	-zaštićeni krajobraz	ZK	233,90	3,86	
2.2.	Zaštićena kulturna baština				
	-arheološko područje		2964,09	48,91	
	-etnološko područje		1094,44	18,06	

Kako područje Općine Kula Norinska uglavnom spada u brdsko (ruralno) područje, a po tipizaciji dio općine (Kula Norinska, Krvavac i Krvavac II) spadaju u prijelazno područje planira se intenzivna izgradnja baš u tom području.

Za područje naselja Desne postoji veliki interes povratnika u smislu revitalizacije postojeće gradnje i izražen interes za gradnju novih objekata. Tome pogoduje kompletna prometna i komunalna infrastruktura područja.

Kod ostalih naselja uglavnom su popunjavana neizgrađena područja opremljena prometnom i komunalnom infrastrukturom.

Jasno je da je to moguće isključivo putem ubrzanog gospodarskog razvoja koji je posebno i iniciran u svim segmentima ovog prostornog plana.

Razvoj i uređenje prostora naselja - Građevinska područja naselja

Za uređenje i razvoj naselja temeljem sadašnje zakonske regulative namijenjene su površine građevinskih područja naselja, koja su kao i njihovo razgraničenje na izgrađeni i neizgrađeni dio i po namjeni, utvrđena ovim Planom na kartografskom prikazu broj 1. Korištenje i namjena površina – Prostori za razvoj i uređenje te na kartografskim prikazima 4.1. do 4.7. Građevinska područja naselja.

Građevinska područja naselja uređuju se za izgradnju i prostorni razvitak naselja i pratećih sadržaja, građevina i sadržaja društvenog standarda sa svom potrebnom komunalnom infrastrukturom uz osiguravanje uvjeta zdravog i sigurnog stanovanja. Kako unutar građevinskih područja naselja osim funkcije stanovanja trebaju biti zadovoljene i druge funkcije sukladne značenju i važnosti naselja, u grafičkom dijelu Plana rezervirani su prostori sadržaja javne namjene od značaja za razvoj naselja.

Građevinska područja naselja smatraju se površinama mješovite namjene u kojima prevladava pretežito stambena namjena. Unutar njih se temeljem Odredbi ovog Plana i posebnih propisa mogu utvrditi i površine drugih namjena.

Kako su od svih dijelova Plana građani najviše zainteresirani upravo za građevinska područja naselja te da ih u pravilu zbog "navike" izgradnje na vlastitom zemljištu i podizanja cijene vlastitog zemljišta žele maksimalno proširiti, utvrđivanje građevinskih područja svih naselja je u cilju smanjivanja utjecaja subjektivnih prosudbi i vanjskih pritisaka provedeno kroz tri faze:

- određivanje izgrađenih dijelova,
- određivanje ukupno potrebne veličine,
- određivanje razmještaja i oblika neizgrađenih dijelova te namjene ukupnog građevinskog područja.

Zatečeno stanje, ako i koliko je uopće bilo moguće, pokušalo se korigirati ovim Planom i kroz utvrđivanje građevinskih područja naselja optimalne veličine i oblika, a zbog omogućavanja neometanog ali održivog razvoja naselja, bez negativnih posljedica po naselje, okolni krajobraz i ukupni okoliš.

Prije, odnosno za potrebe određivanja ukupno potrebne veličine građevinskih područja za svako naselje utvrđeni su naročito:

- izgrađeni dijelovi građevinskog područja,
- planirani položaj u sustavu naselja,
- planirani demografski pokazatelji,
- gospodarski i razvojni pokazatelji,
- stanje i iskorištenost postojećeg građevinskog fonda,
- pravci preobrazbe i razvoja,
- smjernice i kriteriji iz Prostornog plana Dubrovačko-neretvanske županije,
- autonomne motivacije i vrijednosti lokalnih i privatnih aktera,
- sadašnja i planirana brutto gustoća stanovanja,...

Shodno utvrđenim pravcima preobrazbe i razvoja ovim Planom su i za naselja u procesu izrazitog nazadovanja utvrđeni veličina građevinskih područja i drugi elementi uređenja naselja, kao da će sva opstati u više manje neizmijenjenoj veličini i obliku, ali su dane i smjernice za njihovu eventualnu preobrazbu u skladu sa budućim koncepcijama razvoja rijetko i disperzno naseljenih područja.

Prije, odnosno za potrebe određivanja razmještaja i oblika neizgrađenih dijelova te namjene ukupnog građevinskog područja za svako naselje utvrđeni su:

- izgrađeni dijelovi građevinskog područja,

- ukupno potrebna veličina građevinskog područja,
- povijesna, zatečena i planirana morfologija naselja,
- topografski i reljefno - klimatski činitelji,
- sadašnji i planirani stupanj urbanizacije,
- sadašnji i planirani tipovi poljoprivrednih gospodarstava te zatečeni i anticipirani razmještaj građevina na parcelama,
- posebni uvjeti korištenja (prirodna i kulturna baština te krajobrazne vrijednosti),
- posebna ograničenja u korištenju (zaštitni i inundacijski pojas),
- posebne mjere uređenja i zaštite,
- naznačeni i ostali mogući pravci i načini širenja (ili sažimanja) naselja,
- pokrivenost pojedinih dijelova naselja prometnom i ostalom infrastrukturom,
- pružanje uz državne i županijske ceste čije se trase neće izmicati,
- autonomne motivacije i vrijednosti lokalnih i privatnih aktera,
- obveza izrade prostornih planova užih područja, načini usmjeravanja izgradnje u pojedina područja, pripreme i uređenja zemljišta za izgradnju,...

Dubina građevinskog područja određivana je varijabilno, od naselja do naselja (od minimalnih 30,00 m pa do maksimalnih 50,00 m), a prvenstveno temeljem analiza:

- morfologije naselja,
- tradicijske širine, dubine i organizacije parcele,
- reljefa,
- planirane namjene.

Razvoj i uređenje postora izvan naselja

Građevine što se u skladu sa Odredbama ovog Plana, mogu ili moraju graditi izvan građevinskog područja, moraju se projektirati, graditi i koristiti na način da ne ometaju poljoprivrednu i šumsku proizvodnju, korištenje drugih građevina te da ne ugrožavaju vrijednosti čovjekovog okoliša i krajobraza.

Na izdvojenim građevinskim područjima (izvan naselja) mogu se smještati samo one gospodarske djelatnosti koje se zbog uvjeta prostorne organizacije i tehnologije proizvodnje ne mogu smjestiti unutar građevinskih područja naselja, odnosno one gospodarske djelatnosti koje nepovoljno utječu na uvjete života u naselju. Obveza je da za smještaj takvih djelatnosti korisnik osigura svu potrebnu prometnu, energetska i komunalnu infrastrukturu.

Na području Općine Kula Norinska mogu se planirati prema smjernicama i kriterijima utvrđenim ovim Planom, zahvati u prostoru za:

- A) izdvojena građevinska područja izvan naselja:
 - poslovne (pretežito uslužne, pretežito trgovačke, pretežito poslovne),
 - građevine sportsko- rekreacijske namjene,
 - groblja,
- B) pojedinačni objekti i površine izvan građevinskog područja:
 - površine infrastrukturnih sustava,
 - pojedinačni objekti u funkciji poljoprivredne proizvodnje,
 - pojedinačni objekti i uređaji unutar šumskih površina,
 - pojedinačni objekti tradicijske gradnje.

Poljoprivredne površine

Poljoprivredne površine zauzimaju površinu od 5,63 km² odnosno 9,29% prostora Općine Kula Norinska.

Prema kvaliteti tla na području Općine Kula Norinska razlikujemo dvije vrste tala pogodnih za obradu:

- vrijedno obradivo tlo (3,53 km² ili 5,83% ukupne površine Općine), a to je područje u okruženju naselja Krvavac i Krvavac II, Kula Norinska, Matijevići i naselja Desne
- vrijedno obradivo tlo – istražno polje melioracije (2,09 km² ili 3,46% ukupne površine Općine), a to je područje koje pokriva južni dio Općine na području Privlake (bit će obradivo po izvršenoj melioraciji)

Ostalo poljoprivredno tlo, šume i šumska zemljišta

U ostale poljoprivredne i šumske površine ubrojene su neobrađive površine, manji šumarci – gajevi i močvare, koje se ovim planom i dalje zadržavaju radi zaštite identiteta vrijednog prirodnog krajobraza.

Prenamjena ostalih poljoprivrednih tala, šuma i šumskog zemljišta, je dozvoljena u ovim Planom planirane svrhe te pošumljavanje i izgradnju drugih objekata izgradnja kojih se temeljem posebnih propisa može planirati izvan građevinskih područja, ali isključivo temeljem Odredbi, smjernica i kriterija ovog Plana.

Šumske površine

Na području Općine Kula Norinska zastupljene šume su gospodarske i zaštitne namjene koje zauzimaju 22,59km² ili 37,27% ukupne površine Općine te šume posebne namjene (posebna i rekreativna šuma) sa 0,23km² ili 0,38% ukupne površine Općine.

Vodne površine

Na području Općine Kula Norinska vode zauzimaju 0,40 km² ili 0,66% ukupne površine Općine. Najznačajnija vodna površina je rijeka Neretva, Norin, jezero desne te postojeći kanali.

Površine infrastrukturnih sustava

Infrastrukturni koridor je prostor namijenjen za smještaj građevina i instalacija infrastrukturnih sustava unutar i izvan građevinskog područja. U planiranju infrastrukturnih sustava treba prvenstveno koristiti postojeće trase i zajedničke koridore za više novih vodova, radi zaštite šuma i osobito vrijednog poljoprivrednog zemljišta i sprječavanja razaranja cjelovitosti prirodnih i od čovjeka stvorenih struktura.

Groblja

Na području Općine nalaze se groblja u naseljima Kula Norinska – lokalitet Bagalovići, Desne, Momići, Borovci i Nova Sela. Navedena groblja zadovoljavaju potrebe lokalnog stanovništva, a locirana su na mjestima koja omogućavaju proširenja i povećanje broja ukopišnih mjesta.

Planom je utvrđeno područje postojećeg groblja i definirana zona u funkciji groblja u sklopu koje je dozvoljeno proširenje ukoliko se ukaže potreba za tim.

3.3. PRIKAZ GOSPODARSKIH I DRUŠTVENIH DJELATNOSTI

3.3.1. GOSPODARSKE DJELATNOSTI

Dodaje se novi pasos koji glasi:

Prostornim planom uređenja osigurani su uvjeti za smještaj gospodarskih sadržaja:

- u građevinskom području naselja (proizvodna i poslovna namjena, ugostiteljsko- turistička namjena),
- u građevinskim područjima izdvojene namjene izvan naselja (gospodarska namjena- poslovna)
- izvan građevinskih područja (eksploatacija mineralnih sirovina, akvakultura, poljoprivreda i stočarstvo, šumarstvo, turizam)

Gospodarske djelatnosti smještaju se u prostore uz uvjet da racionalno koriste prostor te da nisu u suprotnosti sa zaštitom okoliša.

Mijenja se podnaslov i glasi:

Poljoprivreda i stočarstvo

Unutar poglavlja „Poljoprivreda i stočarstvo“ tekst se mijenja u cjelosti te glasi:

Općina Kula Norinska je općina u kojoj poljoprivreda predstavlja najznačajniju gospodarsku djelatnost. Od ukupne površine Općine Kula Norinska poljoprivredne površine zauzimaju 9,29% površine, ali zbog izuzetne kakvoće tla i izuzetno povoljnih klimatskih uvjeta predstavljaju značajni gospodarski resurs.

U razvoju poljodjelske proizvodnje očekuje se prijelaz s ekstenzivnog na intenzivni način proizvodnje, a u okvirima koncepta održivog razvoja. Pri realizaciji ovog cilja potrebno je voditi računa o:

- racionalnom korištenju poljoprivrednog tla,
- onemogućavanju korištenja kvalitetnog zemljišta za nepoljoprivredne svrhe,
- saniranju devastiranog poljodjelskog tla nakon eksploatacije,
- usmjeravanju i poticanju proizvodnje zdrave hrane i na tržištu prepoznatljivih proizvoda,
- unapređenju obiteljskog poljodjelskog i proizvodnog gospodarstva koji treba biti jedan od instrumenata povećanja broja stanovnika
- iskorištavanju postojećih obradivih površina i privođenju namjeni zapuštenih površina.
- melioriranjem površina povećati ukupnu površinu istih

Također za intenzivan uzgoj poljoprivrednih kultura potrebno je osigurati dostatne količine vode na površinama pogodnim za navodnjavanje, a u skladu s Planom navodnjavanja Dubrovačko- neretvanske županije.

Na području Općine Kula Norinska potrebno je planirati uspostavljanje poljoprivrednog centra (središta) za opsluživanje poljoprivrednih obiteljskih gospodarstava u najbližoj okolini zajedničkim servisima ili djelatnostima (servisi za poljoprivrednu mehanizaciju, poljoprivredne i veterinarske apoteke, sjedišta poljoprivredne savjetodavne službe, veterinarske službe, laboratoriji za analize pojedinih proizvoda, otkupne stanice, hladnjače, sortirnice voća i povrća, pakirnice, objekti za preradu i doradu poljoprivrednih proizvoda - uljare, vinarije, mljekare i sl.) ovisno o količini i kakvoći proizvodnje.

Sitnija obiteljska poljoprivredna gospodarstva moraju težiti intenzivnoj proizvodnji kao što su povrće, voće, vinogradi, cvijeće, sitna stoka i sl. Kod svih obiteljskih gospodarstva mora se postići maksimalna iskorištenost zemlje, strojeva, radne snage, znanja, proizvodno- tehnološkog ili iskustva, jer samo takovi uvjeti proizvodnje obećavaju opstanak u evropskoj konkurenciji.

U ekonomskom pogledu mora se postići ili težiti postizavanju optimalne ravnoteže između vrste i količine proizvoda i troškova proizvodnje, jer to osigurava najprofitabilniju proizvodnju. Da bi se ovo postiglo treba pružiti i omogućiti stručno i praktično proizvodno usavršavanje. Mjere agrarne politike države, kao i kreditna politika moraju omogućiti pretvorbu postojećih u suvremena obiteljska poljoprivredna gospodarstva.

Razvoj gospodarstva na lokalnoj razini temeljit će se na obiteljskim poljoprivrednim gospodarstvima koja će se u razvoju oslanjati na velike poduzetnike odnosno trgovačke sustave. Najveći udio na području Općine Kula Norinska imat će poljoprivredne i prerađivačke djelatnosti. Razvoj suvremenih obiteljskih poljoprivrednih gospodarstava i malih fleksibilnih tvrtki čija se proizvodnja bazira na raspoloživim prirodnim resursima omogućit će efikasno korištenje ukupnih ekonomskih potencijala.

Gradnja izvan građevinskog područja u funkciji obavljanja poljoprivredne djelatnosti može se dozvoliti uz uvjet primjene propisanih mjera zaštite okoliša i očuvanja krajobraza:

- na posjedu primjerene veličine,
- za stočarsku i peradarsku proizvodnju iznad minimalnog broja uvjetnih grla.

Građevine u funkciji obavljanja poljoprivredne djelatnosti su:

- farme,
- tovilišta,
- spremišta, poljodjelske kućice,
- vinogradarske kuće za izletnički turizam i ugostiteljstvo,
- plastenici

Odredbama ovog Plana utvrđeni su kriteriji za izgradnju stambenih i gospodarskih objekata za vlastite potrebe i potrebe seoskog turizma.

Plastenička proizvodnja

Šumarstvo

Unutar poglavlja „Šumarstvo“ tekst se mijenja u cjelosti i glasi:

Šumama gospodariti i dalje po važećim Gospodarskim osnovama i njima određenom etatu. Etat je moguća količina drvene mase za sječu i podatak koji govori o očuvanju šuma i akumuliranju drvene mase u skladu sa potrajnosti prihoda–šume.

Marginalne i zapuštene poljoprivredne površine, neadekvatne za daljnju poljoprivrednu proizvodnju, a obrasle u šikare bez nadzora, stručnim šumarskim zahvatima poželjno je prevoditi u kvalitetnije, više uzgojne oblike.

Veće šumske površine su u državnom vlasništvu i njima gospodari javno poduzeće Hrvatske šume tako da lokalne vlasti nemaju direktan utjecaj na njihovo gospodarenje. Šume predstavljaju zbog svojih ekoloških vrijednosti i značajan potencijal za razvitak lovnog, izletničkog i rekreacijskog turizma koji tu postoji već nekoliko desetljeća, ali nije u dovoljnoj mjeri valoriziran.

Zaštitno-gospodarske šume obuhvaćaju najveći dio šumskog resursa unutar obuhvata Plana, a temeljna im je namjena zaštita i sanacija ugroženih područja (opožarenih površina i površina izloženih eroziji), poboljšanje mikroklimatskih osobina prostora, zaštita naselja, gospodarskih i drugih građevina.

Unutar zaštitno- gospodarskih šuma mogu se planirati sljedeći zahvati u prostoru: šumarske postaje (lugarnice), planinarski domovi i lovačke kuće, depoi drvene građe, znanstveno- istraživačke stanice za praćenje stanja šumskih ekosustava, otkupne stanice šumskih plodina. Uvjeti za prostorni raspored i veličinu zahvata navedenih građevina, uz posebne uvjete korištenja šuma koje propisuje nadležno državno tijelo dani su Odredbama ovog Plana.

Unutar obuhvata Plana dio šumskog resursa čini i šuma posebne namjene koja je teritorijalno razgraničena od ostatka šumskog resursa, a temeljna joj je namjena rekreativna.

Unutar šume posebne namjene mogu se planirati sljedeći zahvati u prostoru: planinarski domovi, izletišta, rekreacijski sadržaji, arboretumi i zvjerinjaci, farme za uzgoj divljači, znanstveno-istraživačke stanice za praćenje stanja šumskih ekosustava. Uvjeti za prostorni raspored i veličinu zahvata navedenih građevina, uz posebne uvjete korištenja šuma koje propisuje nadležno državno tijelo dani su Odredbama ovog Plana.

Uređenje šumskih površina vršiti će temeljem Zakona o šumama, Šumskogospodarske osnove odnosno Programa gospodarenja šumama. Planom dozvoljena izgradnja i uređenje unutar šumskih površina moguće je temeljem prethodno pribavljene suglasnosti Hrvatskih šuma.

Prilikom izgradnje i uređenja dozvoljenih sadržaja unutar šumskih površina Planom se nalaže poštivanje sljedećih uvjeta:

- očuvanje vrijednih šumskih sastojina,
- planiranje i trasiranje staza i koridora te gradnja pomoćnih i pratećih građevina na mjestima starih i manje kvalitetnih sastojina.

Šumsko područje

Turizam

Unutar poglavlja „Turizam“ nakon pasosa (12) dodaje se novi pasos koji glasi:

Seoski turizam može se planirati i ostvarivati u sklopu seoskih naselja, obiteljskih gospodarstava ili izdvojenih farmi kao komplementarna i dopunska djelatnost poljoprivrede.

Pasos (14) mijenja se i glasi:

Predviđa se mogućnost razvoja seoskog turizma, napose na području naselja Desne (izgradnja eko-sela). Zapuštena sela za koja postoji mogućnost revitalizacije su sljedeća: Bagalovići, Rinjaci, Borovci i Nova Sela.

Industrija, obrtništvo i poduzetništvo

Mijenja se pasos (4) i glasi:

Ostvarenje razvojnih ciljeva ovisit će o određenim pretpostavkama i mjerama koje se donose:

- na razini Županije i Općine
- podizanje razine obrazovanja stanovništva, jer je kao faktor ograničenja razvoja identificiran ljudski faktor (ustrojem visokih i visokoškolskih ustanova, istraživačkih centara, ustrojem županijskog centra za razvoj poduzetništva, organiziranjem sezonskih stručnih seminara i dr.),
- racionalnim korištenjem prostora radi bolje eksploatacije svih raspoloživih resursa. U tu svrhu, u okviru ovog Plana, definirana je i mješovita zona, pretežito poslovna te režimi korištenja prostora kojim se

- ciljano usmjerava policentrični model razvoja i racionalno korištenje prostora kao ograničenog dobra,
- stimuliranjem razvoja obrtništva i malog poduzetništva dodjelom beneficiranih kredita perspektivnim programima,
 - na razini samih proizvođača,
 - racionalizacija poslovanja koja će dovesti do veće vrijednosti proizvodnje,
 - prilagodbe uvjetima poslovanja (tržišta), jer mogućnost brzog reagiranja na promijenjene uvjete poslovanja predstavlja jedan od bitnih kriterija tržišne uspješnosti.

Mijenjaju se pasosi (6), (7) i (8) te glase:

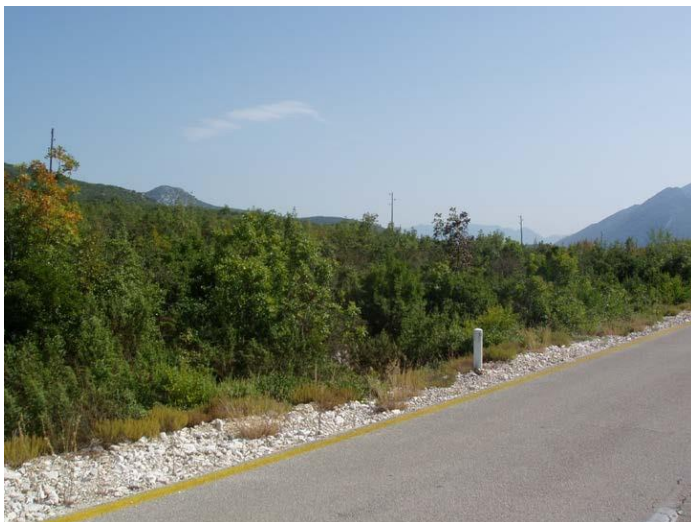
U tu svrhu ovim Planom izdvojeno je visoravno područje u sjevernom dijelu Općine (Nova Sela) kao rezervirani prostor za gradnju gospodarske zone „Nova Sela II“ koja bi mogla predstavljati najznačajniji faktor gospodarskog razvoja ne samo Općine Kula Norinska nego i šire (resursi gradova Metković i Opuzen te Luke Ploče). Unutar zone planira se i smještaj reciklažnog dvorišta čije su smjernice dane Odredbama ovog Plana.

U zoni gospodarske namjene - poslovne „Nova Sela I“ izgradnja se vrši temeljem Odredbi važećeg Urbanističkog plana uređenja poduzetničke zone „Nova Sela I“ (Službeni glasnik Dubrovačko- neretvanske županije br.14 od 31.12.2010.g.).

Gospodarska zona „Nova Sela II“ nalazi se unutar obveze izrade urbanističkog plana uređenja te se prostor do privođenja planiranoj namjeni može koristiti kao poljoprivredno zemljište ili za sadržaje privremenog ili povremenog karaktera (montažni kiosci, sajmovi, razne prigodne manifestacije i sl.) odlukama lokalne samouprave temeljenim na posebnim propisima.

Ova zona može uvelike doprinijeti gospodarskom razvitku ovih demografski najugroženijih područja županije i ublažiti negativne demografske tendencije cijelog područja.

Mijenja se opis ispod slikovnog prikaza:

Rezervirani prostor eventualne nove mješovite zone, pretežito poslovne

3.3.2. DRUŠTVENE DJELATNOSTI

Mijenja se pasos (3) te glasi:

Predškolski odgoj

Na području Općine Kula Norinska nema Dječjeg vrtića te je dana mogućnost gradnje unutar građevinskog područja naselja, a uvjeti gradnje propisani su Odredbama ovog Plana.

Briše se pasos (10) koji glasi:

Na području naselja Nova Sela i Desne planira se izgraditi (adaptirati) Dom umirovljenika kapaciteta cca. 40 smještajnih jedinica.

Unutar pasosa „Sport i rekreacija“ mijenja se rečenica te glasi:

Na području Općine Kula Norinska djeluje više sportskih udruga detaljno opisanih u poglavlju 1.1.2.5. – *Sport i rekreacija*.

Unutar pasosa „Vjerske zajednice“ mijenja se rečenica te glasi:

Na području Općine Kula Norinska postoje mjesne crkve kako je to obrazloženo u poglavlju 1.1.2.5. – *Vjerske zajednice*.

Unutar pasosa „Vjerske zajednice“ briše se rečenica koja glasi:

Detaljnim planom uređenja naselja Krvavac definirat će se prostor za izgradnju kapele (crkve) u dogovoru sa župnikom župe Bagalović.

3.4. UVJETI KORIŠTENJA, UREĐENJA I ZAŠTITE PROSTORA

Unutar pasosa (4) riječ „krajolik“ zamjenjuje se s riječi „krajobraz“.

Naslov pasosa (5) se mijenja i glasi:

Tipologija krajobraza, naselja i narodnog graditeljstva

Unutar pasosa „Tipologija krajobraza, naselja i narodnog graditeljstva“ tekst se mijenja u cjelosti i glasi:

Suvremena europska načela vrednovanja i zaštite kulturne baštine temelje se na saznanju da je arhitektonski spomenik bilo koje vrste i značenja nedjeljivo povezan s neposrednom okolinom, samim tim i širim regionalnim prostorom i krajobrazom. Jedno od osnovnih načela zaštite graditeljske baštine je težnja da se spriječi uništavanje neposrednoga krajobraza, kako bi arhitektonski spomenik očuvao svoje izvorno okruženje, a time i svoje prostorne vrijednosti i cjelovito značenje. Uveden je izričaj «kulturni krajobraz» koji potiče cjelovit pristup vrednovanju kulturne i prirodne baštine.

Europskom konvencijom o krajobrazima, krajobraz se smatra područje čija je narav određena međudjelovanjem prirodnih i ljudskih čimbenika. Krajobraz se mora shvatiti kao prostorno-ekološku, gospodarsku i kulturnu cjelinu u kojoj valja štovati načelo raznolikosti i posebnosti krajobraza. Krajobraz ima važnu ulogu u javnom interesu te predstavlja bogat resurs koji pogoduje gospodarskoj aktivnosti čijom se pravilnom zaštitom, upravljanjem i planiranjem može doprinijeti stvaranju novih radnih mjesta.

Potrebno je prepoznati i sačuvati pojedine tipove krajobraza, primjerice: krajobraz s visokim stupnjem gospodarske učinkovitosti, krajobraz s visokim stupnjem prirodnosti, krajobraz s visokim stupnjem identiteta, nove kakvoće krajobraza (osobito vezano uz naselja kao njegov integrirani dio).

Danas je u većini europskih zemalja «kulturni krajobraz» prepoznat kao nositelj nacionalnog kulturnog identiteta. Pod pojmom kulturnog krajobraza podrazumijevaju se topografski definirana područja sa kvalitetnim odnosom prirodnih i antropogenih elemenata. Kultivirane ili izgrađene krajobraze, stvarane u dugom vremenskom slijedu čovjekovim nastojanjem da životni prostor oplemeni i prilagodi svojim potrebama nazivamo kulturno-povijesnim krajolicima. Takva cjelina treba sadržavati neke od navedenih iznimnih vrijednosti: povijesnu, arheološku, etnološku, kulturnu, umjetničku, socijalnu ili tehnološku. Zakonski su zaštićeni krajolici definirani kao prirodni ili kultivirani predjeli veće estetske ili kulturno povijesne vrijednosti ili krajobraz karakterističan za pojedino područje, a za razliku od parka prirode zahvaća manje područje s jednako važnim prirodnim i kulturno povijesnim obilježjima.

Planiranim zahvatima u prostoru treba što manje mijenjati krajobraz kako bi se očuvale lokalne posebnosti, a pri projektiranju trasa infrastrukturnih mreža treba srbiti o njihovu uklapanju u krajobraz, i gdje je moguće uspostavljati zajedničke infrastrukturne pojaseve. Strategijom prostornog uređenja Republike Hrvatske zacrtana je u tom smislu uspostava *Krajobrazne osnove Hrvatske* kao dugoročan projekt, pri čemu je nužna suradnja nadležnih službi za prostorno uređenje, zaštitu prirode i okoliša i zaštitu kulturne baštine.

U svrhu očuvanja i unapređenja krajobrazne raznolikosti u Programu prostornoga uređenja Republike Hrvatske propisuje se sljedeće:

- Izbjegavati pravocrtne regulacije vodotoka, a duž postojećih regulacija i agromeliorativnih zahvata omogućiti postanak i mjestimičnu obnovu bujnih vlažnih biotopa i ambijenata.
- Duž međa vratiti živicu u svrhu biološke i krajobrazne raznolikosti.

- Otvarati proplanke u šumovitim predjelima, osobito oko mogućih vidikovaca.
- Spriječiti daljnju neplansku izgradnju ladanjskih zgrada i drugih građevina na krajobrazno izloženim mjestima.
- Očuvati seoske krajobraze i omogućiti razvitak sela uz oživljavanje seoskoga gospodarstva, biopoljodjelstva, šumarstva, obrtništva, rukotvornih vještina, turizma, te poticanja seoskoga stanovanja kao mogućnosti izbora. Pri tom je potrebno očuvati sliku naselja i kultiviranoga krajobraza, a građevna područja odrediti na način da se očuvaju oblikovne (morfološke) i ustrojbene (strukturne) značajke graditeljske baštine, poglavito oblik parcela, smještaj građevina .

Krajobraz Općine Kula Norinska u velikoj mjeri udovoljavaju citiranim smjernicama «Programa».

Povijesne cjeline i ambijenti, kao i pojedinačne građevine sa spomeničkim obilježjima, zajedno sa svojim okolišem moraju biti na vrstan način (tj. u skladu s njihovim prostornim, arhitektonskim, etnološkim i povijesnim označicama) uključeni u budući razvitak. To prije svega podrazumijeva sljedeće:

- Zadržavanja povijesnih oblika komunikacija – starih cesta, pješačkih putova i staza
- Očuvanje povijesnoga naseobinskoga ustroja, parcelacije i tradicijske građevne tvorevine;
- Očuvanje i obnovu tradicijskih zgrada (stambenih i gospodarskih), i svih ostalih povijesnih građevina spomeničkih svojstava kao nositelja prepoznatljivosti prostora;
- Očuvanje povijesnih slika krajobraza i prepoznatljivih vidika;
- Očuvanje i njegovanje izvornih i tradicijskih uporaba građevina i sadržaja, poljodjelskih kultura i tradicijskoga načina obrade zemlje;
- Očuvanje i obnovu svih građevina i sklopova sa spomeničkim obilježjima;
- Istraživanje i izlaganje arheoloških nalaza i mjesta.

U cilju očuvanja zaštite i unaprjeđenja kulturne i prirodne baštine, što znači očuvanje prepoznatljivosti, navodimo načela zaštite koja trebaju biti polazna osnova budućega razvitka:

- Kulturna i prirodna baština predstavlja temelj prepoznatljivosti i dokaz je neprekinutoga slijeda razvitka sredine pa ju je potrebno štititi od svakog daljnjeg oštećenja i uništavanja temeljnih vrijednosti;
- Osim pojedinačnih građevina, kulturnu baštinu čini i prostorna baština – bilo da je posljedica ljudskoga djelovanja kroz povijest ili djelo prirode;
- Osim vrednovanih građevina, obično prepoznatljivih primjera određenoga stila, kulturnu baštinu čine i skromna ostvarenja tradicijske stambene izgradnje (kamene kuće) koje bi kao nositelje identiteta trebalo čuvati u izvornoj namjeni;
- Prirodni krajobraz je neponovljiv, a svako novo širenje građevnih područja u vrijedne krajobrazne prostore znači osiromašenje krajobraza i gubitak samosvojnosti prostora.
- Potrebno je ostvariti edukativne staze kulturne baštine što će potaknuti kulturni turizam.

S obzirom da Općina Kula Norinska posjeduje iznimni kulturni krajobraz koji može biti nositelj identiteta, potrebno ga je identificirati, analizirati i kartirati kroz izradu Krajobrazne osnove područja Općine. Studija će pokazati posebnosti i specifičnosti pojedinih područja Općine te na koji način razvijati i povezati ih međusobno. U konačnici će se dati smjernice za njihovo unaprijeđenje, revitalizaciju i mogućnosti apliciranja na različite fondove (Program ruralnog razvoja Republike Hrvatske) u cilju ostvarivanja navedenog.

Naslov poglavlja „Zaštita prirodnih vrijednosti“ zamjenjuje se naslovom koji glasi:

ZAŠTITA KRAJOBRAZNIH I PRIRODNIH VRIJEDNOSTI

Unutar poglavlja „Zaštita krajobraznih i prirodnih vrijednosti“ tekst se mijenja u cjelosti i glasi:

Na području Općine Kula Norinska temeljem *Zakona o zaštiti prirode*, zaštićeni su sljedeći dijelovi prirode:

- posebni ornitološki rezervat – Pod Gredom (1965.)
- posebni ornitološki rezervat – Orepak (1974.)
- značajni krajobraz – Modro oko i jezero uz naselje Desne (1974.)

Područje delte Neretve uvršteno je u popis Ramsarske konvencije (Konvencija o močvarama od međunarodne važnosti kao staništa ptica močvarica). Područje doline Neretve u dobrom je dijelu još očuvano sa svim svojim obilježjima vlažnog i močvarnog područja i pripada rijetkim reliktnim sredozemnim močvarama sa očuvanim obalnim lagunama te stoga predstavlja područje međunarodne važnosti za ptice močvarice.

Na području Općine Kula Norinska prema Zakonu o zaštiti prirode predviđen za zaštitu u kategoriji parka prirode je :

- Park prirode Delta Neretve.

Zaštita kulturnoga nasljeđa, osobito onoga graditeljskoga, ovisi o društvenim prilikama, stvarnim vlasničkim odnosima, novčanim sredstvima i drugim čimbenicima. Stručne konzervatorske službe i službe lokalne uprave trebaju izraditi model pomoći imaćima i korisnicima spomenika kulture te ustrojiti povjerenstvo za neprekidno praćenje zaštite i obnove kulturne baštine.

Istodobno valja razvijati svijest o važnosti i vrijednosti baštine kroz edukaciju, razvijanjem estetskih kriterija i kritičke misli u smislu isticanja dobrih primjera te ukazivanja na loše i neprimjerene zahvate. Značajnu ulogu u tome mogao bi imati lokalni tisak, lokalni radio, izložbe i sl. Treba stalno isticati i promicati ideje očuvanja kulturne i prirodne baštine i okoliša. Vrijedno je poticati donacije, ali isto tako ostvarivati male zahvate uređenja u koje se uključuje čitava javnost.

Glede stupnja očuvanosti prirodnih i krajobraznih vrijednosti te tradicijskih oblika izgradnje i naseljavanja područja potrebno je planirati razvitak koji će se temeljiti na uvažavanju i svrhovitom iskorištavanju temeljnih vrijednosti područja. To znači, prije svega, očuvanje ravnoteže i odnosa izgrađenoga i prirodnoga krajobraza, uz razumno planiranje građevnih područja kako ne bi došlo do narušavanja vrsno ocijenjenih kulturno-povijesnih i prirodnih vrijednosti. Planiranje gospodarskih građevina prihvatljivo je u predjelima s nižom prostornom i krajobraznom kakvoćom i u naseljima svrstanim u niže razrede. Važno je osigurati djelotvorne načine za sprečavanje bespravne gradnje u vrijednim poljoprivrednim i ostalim kultiviranim krajolicima.

Područja ekološke mreže

U Hrvatskoj je Ekološka mreža propisana Zakonom o zaštiti prirode te predstavlja sustav međusobno povezanih ili prostorno bliskih ekološki značajnih područja važnih za ugrožene vrste i staništa, koja uravnoteženom biogeografskom raspoređenošću značajno pridonose očuvanju prirodne ravnoteže i biološke

raznolikosti.

Unutar obuhvata Plana štite se sljedeći lokaliteti značajni za ekološku mrežu:

- područja očuvanja značajna za vrste i stanišne tipove (POVS) „Delta Neretve“ (HR500031),
- područja očuvanja značajna za ptice (POP) „Delta Neretve“ (HR1000031).

Očuvanje određenih vrsta ugroženih i rijetkih stanišnih tipova u okviru lokaliteta ekološke mreže provodi se vezano uz karakteristike predmetnog područja te su dane određene mjere propisane Odredbama ovog Plana.

Staništa

Od tipova staništa koji zahtjevaju provođenje mjera očuvanja sukladno *Zakonu o zaštiti prirode* i *EU direktivi o staništima*, na području Općine Kula Norinska prisutni su stanišni tipovi koji su prikazani na kartografskom prikazu br. 3.4. *Staništa* u mj 1:25000 te su za njih Odredbama ovog Plana propisane mjere zaštite.

Naslov poglavlja „Zaštita kulturnih dobara“ zamjenjuje se novim naslovom, a tekst unutar poglavlja mijenja se u cjelosti i glasi.:

ZAŠTITA KULTURNO- POVIJESNIH CJELINA I GRAĐEVINA

Mjere zaštite kulturnih dobara

Pojedinačne zgrade s obilježjima kulturnog dobra, sakralna zdanja (crkve, kapelice, poklonci i raspela), spomen obilježja, grobnice, biste, kultivirani krajolici, kao i pripadajuće građevine moraju biti na stručno prihvatljiv i vrstan način uključeni u budući razvitak općine i županije.

Zaštita kulturno-povijesnih vrijednosti podrazumijeva sljedeće:

- a) Očuvanje i zaštitu kultiviranog krajobraza kao temeljne vrijednosti prostora;
- b) Zadržavanje povijesnih trasa putova (starih cesta, pješačkih staza, šumskih prosjeka, poljskih putova često popraćenih raspelima i pokloncima);
- c) Očuvanje povijesne slike, volumena i gabarita, obrisa naselja, nasljednih vrijednosti i krajobraza;
- d) Očuvanje zaselaka i izdvojenih sklopova poput pustara u njihovu izvornu okruženju, s povijesnim graditeljskim ustrojem i naslijeđenom parcelacijom;
- e) Očuvanje i obnovu tradicijskog graditeljstva, ali i svih drugih povijesnih građevina koje posjeduju svojstvo kulturnog dobra kao nositelja prepoznatljivih prostora.

Odredbe ovog Plana za uspostavu i provođenje mjera zaštite i obnovu kulturnih dobara proizlaze iz odredbi posebnih zakona i podzakonskih akata.

Propisanim mjerama utvrđuje se obvezni upravni postupak te način i oblici graditeljskih i drugih zahvata na pojedinačnim kulturnim dobrima - građevinama, građevnim sklopovima, arheološkim lokalitetima, parcelama na kojima se građevine koje imaju svojstvo kulturnog dobra nalaze te pojedinim zonama zaštite naselja. Za sve radove nad kulturnim dobrima, potrebno je ishoditi suglasnost nadležnog tijela, Konzervatorskog odjela u Dubrovniku.

Ukoliko bi se na području obuhvata Općine, prilikom izvođenja građevinskih ili bilo kojih drugih zemljanih radova naišlo na arheološke pokretne ili nepokretne nalaze, radove je nužno prekinuti te o navedenom bez odlaganja obavijestiti nadležni Konzervatorski odjel kako bi se sukladno odredbama Zakona o zaštiti i očuvanju kulturnih dobara poduzele odgovarajuće mjere osiguranja te zaštite nalazišta i nalaza.

U Prostorni plan Općine Kula Norinska uključena su sljedeća nepokretna kulturna dobra upisana u Registar kulturnih dobara:

- utvrda sagrađena oko 1500.g.- utok Norina u Staru Neretvu - Kula Norinska
- stari grad,potencijalno gradinsko naselje - Vrtar, brdo Gradina – Borovci
- crkva i groblje sa stećcima – crkva Sv.Nikole - Borovci

U postupku obnove utvrde u Kuli Norinskoj i Vrtar, prije početka bilo kakvih radova uvjetuje se izrada konzervatorske dokumentacije s arhitektonskom snimkom postojećeg stanja te provedba konzervatorskih i arheoloških istražnih radova, kojima bi se trebao utvrditi povijesni slijed gradnje te definirati mogućnosti prezentacije.

Evidentirana kulturna dobra štite se ovim Planom, a Odluku o proglašenju zaštićenog kulturnog dobra lokalnog značenja donosi predstavničko tijelo lokalne uprave, a način njegove zaštite utvrđuje se uz

prethodnu suglasnost nadležnog konzervatorskog odjela.

Za svako pojedinačno zaštićeno kulturno dobro kao najmanja granica zaštite utvrđuje se pripadna parcela ili njezin povijesni vrijedni dio. Povijesne građevine i spomen obilježja obnavljaju se cjelovito, zajedno s njihovim okolišem.

Vrijedne gospodarske građevine moraju se sačuvati bez obzira na nemogućnost zadržavanja njihove izvorne namjene te se mogu prenamijeniti u drugu namjenu koja će poslužiti u svrhu predstavljanja i promidžbe tradicijskog graditeljstva.

Spomen biste, spomen obilježja, grobnice i drugi elementi javnih obilježja ne mogu se uklanjati, premještati ili na njima bilo što raditi bez prethodnog odobrenja nadležnog konzervatorskog odjela.

Na području Općine Kula Norinska evidentirani su objekti ruralnog graditeljstva – povijesno- graditeljska cjelina Kula Norinska.

Opis cjeline dan je u poglavlju *1.1.2.6. Zaštita okoliša, prirodne i kulturne baštine – Kulturna baština.*

Etnozone

Etnozone nacionalne i županijske razine uređuju se stvaranjem mreže naselja u kojima se planski revitaliziraju lokalne tradicije. U prostor etnozona ne mogu biti uključena naselja morfološke, tipološke, strukturalne ili funkcionalne osobine tradicionalnog uređenja ruralnog prostora.

Budući da je očuvanje etnoloških vrijednosti neposredno vezano uz očuvanje vitaliteta naselja, potrebno je kroz djelovanje ustanova, zaklada ili fondacija promovirati elemente duhovnosti u kulturnom stvaralaštvu stanovnika etnozona, a razvoj gospodarskih djelatnosti vezati za radne običaje stanovnika (poljoprivredna proizvodnja, obrt, turizam na seljačkim domaćinstvima).

Na prostoru Općine Kula Norinska postoji etnološko područje u jugoistočnom dijelu općine prikazano na kartografskom prikazu *3.1. Uvjeti korištenja i zaštite prostora- Područja posebnih uvjeta korištenja.*

Kultivirani agrarni krajobraz

U kultiviranom agrarnom krajobrazu mora se u najvećoj mogućoj mjeri spriječiti daljnja izgradnja te izgradnju usmjeravati interpolacijama unutar izgrađene strukture naselja. Iznimno dozvoljava se izgradnja pojedinačnih stambeno-gospodarskih cjelina u agrarnom prostoru ruralnih naselja, ali tako da izgradnja ne izmijeni tradicionalne osobitosti šireg prostora (terase, suhozidi, vegetacija). Mjere pošumljivanja u agrarnom krajobrazu neautohtonim vrstama dopuštaju se samo u neposrednoj provedbi mjera zaštite od erozije.

3.4.1. PODRUČJA PRIMJENE POSEBNIH MJERA UREĐENJA I ZAŠTITE

Zaštita posebnih vrijednosti i obilježja

Unutar poglavlja riječ „krajolik“ zamjenjuje se s riječi „krajobraz“.

Područja i dijelovi primjene planskih mjera zaštite

Unutar poglavlja „Područja i dijelovi primjene planskih mjera zaštite“ tekst se mijenja u cjelosti i glasi:

Područja obavezne izrade prostornih planova užih područja utvrđena su ovim Planom u pravilu tako da čine jedinstvene prostorne I urbane cjeline, a prikazana su na kartografskom prikazu br. 3.2. *Uvjeti za korištenje, uređenje i zaštitu prostora – Posebne mjere* u mjerilu 1:25 000, kao i na kartografskim prikazima br. 4. *Građevinska područja naselja* u mjerilu 1:5000.

Prostornim planom Dubrovačko- neretvanske županije određena je obaveza izrade Prostornog plana područja posebnih obilježja - PPPPO za planirani Park prirode „Donja Neretva“ čija je granica obuhvata prikazana na kartografskom prikazu br. 3.2. *Uvjeti za korištenje, uređenje i zaštitu prostora – Posebne mjere*. Do donošenja PPPPO za planirani Park prirode „Donja Neretva“ unutar njegova obuhvata primjenjuju se Odredbe ovog Plana,

Ovim Planom određuje se obavezna izrada planova nižeg reda i to:

1. UPU općinskog središta Kula Norinska
2. UPU poduzetničke zone Nova Sela II
3. UPU dijela naselja Krvavac

Urbanističkim planovima pod točkom 1 i 3 provest će se urbana obnova navedenih naselja, a svi navedeni planovi nižeg reda prikazani su na kartografskom prikazu br. 3.2. *Uvjeti za korištenje, uređenje i zaštitu prostora – Posebne mjere*.

3.5. RAZVOJ INFRASTRUKTURNIH SUSTAVA

3.5.1. PROMETNI SUSTAV

Unutar poglavlja „Prometni sustav“ tekst se mijenja u cjelosti i glasi:

Cestovni promet

Sukladno Strategiji prostornog uređenja Republike Hrvatske i Prostornog plana Dubrovačko neretvanske – županije, na području Županije planira se u osnovnim koridorima cestovnog prometa izgradnja dijelova dviju autocesta: Jadransko-jonske autoceste (autocesta A1 Zagreb- Dubrovnik) i autoceste TEM II (autocesta A10, transeuropska magistrala). Jadransko-jonska autocesta planirana je na teritoriju Republike Hrvatske, odnosno Dubrovačko-neretvanske županije, a koridor je utvrđen na temelju dokumentacije Hrvatskih autocesta d.o.o.. Koridor autoceste A10, transeuropska magistrala u koridoru Vc, određen je od interregionalnog čvora Metković na autocesti A1 do granice s BiH. Na autocesti je planiran čvor Kula Norinska za spoj na nižu prometnu mrežu (D62 Vrgorac – Kula norinska – Metković)

Na autocesti A10 (TEM II) planira se stalni granični prijelaz za međunarodni promet putnika i roba s inspeksijskim službama u cestovnom prometu Nova Sela. Prostorno rješenje graničnog prijelaza je dio dokumentacije važećeg plana UPU poduzetničke zone „Nova Sela I“.

Na državnoj cesti D9 planira se rekonstrukcija te je određen novi koridor dionice državne ceste za južnu obilaznicu Metkovića na potezu od Kule Norinske do granica s BiH.

Državna cesta D62 je ukupne širine 13,260 km i ima širinu kolnika 6,0 m u duljini 3,4 km, širina kolnika na preostalom dijelu koji prolazi kroz naselja Orepak, Prušci, Zlojići, Romići, Momići i Matijevići u dužini od 9,86 km varira od 4,5-5,0 m te je potrebno izvršiti modernizaciju da se isprave problematična prometno-tehnička rješenja i problem prolaska ceste kroz naselja.

Zbog gore navedenog problema prolaza ceste kroz naselja od Prušća do Kule Norinske i dalje prema Metkoviću, postoji razmišljanje o izgradnji zaobilaznice ovog segmenta prometnice na način da se sa platoa Novih Sela izgradi nova cesta prema naselju Vid i županijskoj cesti br.6218 koja se u Metkoviću spaja na D62.

Na području Općine Kula Norinska planira se poboljšanje postojećih županijskih i lokalnih cesta, rekonstrukcijom ceste zbog loših prometno tehničkih elemenata prometnice (nedovoljna širina, mali radijusi krivina, loše rješenje križanja cestovni i željeznički), pješačka komunikacija.

Na postojećim i planiranim prometnicama u naselju mora se osigurati razdvajanje pješaka od prometa vozila izgradnjom nogostupa, trajnim oznakama, zaštitnom ogradom. Kod istog voditi računa o osobama s poteškoćama (postavljanje upuštenog rubnjaka).

Za potrebe javnog gradskog prijevoza predvidjeti proširenja za izgradnju autobusnih stajališta sa svim svojim elementima.

Prikaz cestovnog prometa dan na kartografskom prikazu br.2.1. *Infrastrukturni sustavi i mreže - Promet u mjerilu 1:25000.*

| **Benzinska postaja na D9 – Krvavac II**

Željeznički promet

Unutar granice obuhvata PPUO Kula Norinska prolazi trasa magistralne pomoćne željezničke pruge MP 13 Beli Manastir drž. granica - Osijek - Metković - Strizivojna – Vrpolje (MG 2) – Slavonski Šamac drž. granica te Metković drž. granica - Ploče. Ta pruga ujedno čini dionicu Vc transeuropskog prometnog koridora (Budimpešta-Osijek-Sarajevo-Ploče) koja trenutno zadovoljava potrebe, s tim da je potrebno uređenje križanja u razini putem signalno- sigurnosnim uređajima.

U sustavu željezničkog prometa potrebno je modernizirati postojeće kapacitete i koristiti ih za bolje međusobno povezivanje unutar Županije i sa okruženjem, tako da se :

- izgradi drugi kolosjek na postojećoj željezničkoj pruzi Ploče- Metković- Sarajevo - Osijek- Mađarska,
- izgradi dužjadranska željeznica velikih brzina (tzv.TGV).

Koridor dužjadranske željeznice u istraživanju plansko- usmjeravajućeg je značenja i sukladan je Strategiji prostornog uređenja Republike Hrvatske, odnosno projektnoj dokumentaciji Projektnog biroa Hrvatskih željeznica.

Prikaz željezničkog prometa dan na kartografskom prikazu br. *2.1.Infrastrukturni sustavi i mreže – Promet* u mjerilu 1:25000.

Željeznička pruga MP13 kroz naselje Kula Norinska

Pomorski promet

Rijekom Neretvom prolazi međunarodni plovni put koji se od svog ušća u Jadransko more do grada Metkovića tretira kao pomorski plovni put. Na kraju plovnog dijela Neretve nalazi se teretna luka Metković koja je od županijskog značaja.

Luka Metković koja je jedina teretna luka među svim lukama županijskog značaja trebala bi kao i ostale luke ove kategorizacije biti pod tretmanom pojačanog održavanja obzirom na agresivni utjecaj okoliša na njih te brodove koji koriste operativne obale (podlokavanje operativnih obala od strane motora brodova koji pristaju).

Sukladno Zakonu o Plovputu (NN br. 73/97) Plovput skrbi i održava objekte pomorske signalizacije na cijelom plovnom putu rijeke Neretve i to sve od njenog ušća do luke Metković (ukupno 16 objekata). Što se tiče Općine Kula Norinska, jedno od navedenih objekata – obalnih svjetala (PSJM br. 666), nalazi se na prostoru te općine, dok je u jednoj od narednih par godina u planu izgradnja jednog dodatnog obalnog svjetla u susjednom mjestu Kravac (lijeva strana rijeke Neretve, gledajući s morske strane).

To dodatno obalno svjetlo će biti tipski (fiksni) objekt pomorske signalizacije s nautičkim karakteristikama prema međunarodnim propisima IALA (lateralnog značaja – lijeva strana, dakle crvene boje svjetlo i nosiva konstrukcija – kula). Pozicija svjetla bit će na izgrađenoj obali ili približno: $43^{\circ} 01,5 \text{ N}$ i $17^{\circ} 35,6 \text{ E}$.

Prikaz pomorskog prometa dan na kartografskom prikazu br. *2.1. Infrastrukturni sustavi i mreže – Promet* u mjerilu 1:25000.

Pošta i elektroničke komunikacije

U Općini Kula Norinska postoji jedinica poštanske mreže sa brojem 20341. Drugih ustrojstvenih dijelova HP na tom prostoru nema.

U planskom razdoblju, zbog već ugrađene suvremene opreme u PU Kula Norinska, planirani razvoj poštanske djelatnosti svodi se na proširenje asortimana usluga te investicijsko održavanje poslovnog prostora.

Potrebno je izgraditi preostali dio mreže radijskih i TV odašiljača i pretvarača radi postizanja planirane pokrivenosti cjelokupnog teritorija.

Podržava se polaganje elektroničkih komunikacijskih kabela (trasa) u koridorima cestovne i željezničke infrastrukture radi zaštite i očuvanja prostora te sprječavanja nepotrebnog zauzimanja novih površina,

Elektronička komunikacijska infrastruktura i povezana oprema prema načinu postavljanja, dijeli se na elektroničku komunikacijsku infrastrukturu i povezanu opremu na postojećim građevinama (antenski prihvat), i elektroničku komunikacijsku infrastrukturu i povezanu opremu na samostojećim antenskim stupovima.

Smještaj samostojećih antenskih stupova utvrđen je temeljem stručne podloge „Zajednički plan razvoja pokretne komunikacijske infrastrukture“ izrađen od Udruge pokretnih komunikacija Hrvatske i potvrđen od Hrvatske agencije za poštu i elektroničke komunikacije.

Kartografskim prikazom *br.2.2. Infrastrukturni sustavi i mreže - Pošta i elektroničke komunikacije* određena su područja elektroničke komunikacijske zone za smještaj samostojećeg antenskog stupa u radijusu od 1000m do 3000m unutar koje je moguće locirati samostojeći antenski stup.

Unutar elektroničke komunikacijske zone uvjetuje se gradnja samostojećeg antenskog stupa takvih karakteristika da može prihvatiti više operatora, odnosno prema tipskom projektu koji je potvrđen rješenjem Ministarstva zaštite okoliša, prostornog uređenja i graditeljstva.

Detaljni položaj samostojećeg antenskog stupa odrediti će se prema uvjetima danim Odredbama ovog Plana.

Prikaz mreža pošte i elektroničkih komunikacija dan na kartografskom prikazu *br.2.2. Infrastrukturni sustavi i mreže - Pošta i elektroničke komunikacije* u mjerilu 1:25000.

3.5.2. ENERGETSKI SUSTAV

Unutar poglavlja „Energetski sustav“ tekst se mijenja u cjelosti i glasi:

Podržava se razvitak energetike u kojem se promovira čista tehnologija, plinifikacija, energetska učinkovitost, korištenje obnovljivih izvora energije, razvitak poduzetništva i zaštita okoliša.

Za smještaj kolektora i/ili fotonaponskih panela, smještaj građevina u kojima se koristi biomasa ili bioplin za proizvodnju energije te za proizvodnju manjih količina električne energije iz obnovljivih izvora, dani su uvjeti koji su propisani Odredbama ovog Plana.

Ovim planom je u skladu sa Prostornim planom Dubrovačko-neretvanske županije utvrđeno područje za daljnje istraživanje mogućnosti izgradnje sunčanih elektrana i vjetroelektrana.

Planom rezervirani prostor nalazi se između naselja Borovci i Desne, na lokalitetu Rujnica veličine 450,93 ha te između naselja Borovci Nova Sela na lokalitetu Zveč- Šubir- Raotina veličine 57,28 ha.

Makrolokacija lokaliteta Rujnica utvrđena je kao potencijalna i za smještaj solarne elektrane.

Odredbama ovog Plana dane su smjernice za određivanje lokacija sunčanih elektrana i vjetroelektrana, a konačne lokacije vjetroelektrana i solarnih elektrana odrediti će se na temelju prethodnih istraživanja, studija podobnosti, strateške procjene utjecaja na okoliš i provedbe postupka procjene utjecaja na okoliš.

Elektroopskrba

Postojeće stanje elektroenergetskog sustava opisano u poglavlju 1.1.2.4. *Komunalna infrastruktura- Energetski sustav – Elektroopskrba.*

Prostornim planom utvrđuje se lokacija transformatorske stanice 400/220/110 kV „Nova Sela“ te trase dalekovoda napona 400, 220 i 110 kV, a temeljem Prostornog plana Dubrovačko-neretvanske županije.

U izgradnji elektroenergetske mreže treba koristiti u najvećoj mjeri postojeće koridore i težiti što manjem zauzimanju novih površina.

Elektroenergetska mreža mora se planirati uvažavajući uvjete razgraničenja prostora prema obilježju, korištenju i namjeni te se određuje širina zaštitnih pojaseva.

Korištenje i uređenje prostora unutar koridora dalekovoda i kabela treba biti u skladu s posebnim uvjetima nadležnih tijela i pravnih osoba s javnim ovlastima. Unutar koridora dalekovoda u pravilu nije dozvoljena gradnja i rekonstrukcija stambenih, poslovnih i industrijskih objekata. Taj prostor može se koristiti primarno za vođenje prometne i druge infrastrukture u skladu sa zakonskim propisima i standardima. Za bilo koji zahvat unutar koridora dalekovoda potrebno je ishoditi posebne uvjete od korisnika HEP-Operator prijenosnog sustava d.o.o.

Rekonstrukcija postojećih i gradnja novih elektroenergetskih građevina (dalekovodi, rasklopna postrojenja i transformatorske stanice) kao i kabliranje vodova određuje se lokacijskim dozvolama prema rješenjima ovog Plana, projektne dokumentacije i posebnih uvjeta nadležnih institucija.

Kod paralelnog vođenja s drugim infrastrukturnim građevinama moguće je preklapanje njihovih koridora uz nužnost prethodnog međusobnog usuglašavanja.

Sustav elektroenergetske mreže prikazan na kartografskom prikazu *br.2.2. Infrastrukturni sustavi i mreže – Energetski sustav* u mjerilu 1:25000.

Plinoopskrba

Planom se omogućuje razvoj plinske mreže, a prema studiji "Smjernice energetskog razvitka Dubrovačko-neretvanske županije". Realizacija tog sustava riješit će se kroz ostalu stručnu dokumentaciju.

Razvoj plinifikacije treba predvidjeti u okviru postojećih infrastrukturnih koridora i prostora (uz minimalno potrebna proširenja) radi zaštite i racionalnog korištenja prostora.

Prostorni plan utvrđuje trasu koridora magistralnog plinovoda na prolazu kroz područje Općine Kula Norinska te spoj trase plinovoda na planiranu redukcijsku stanicu. Planirana trasa lokalnog plinovoda ugrađena je temeljem dokumentacije „Prijedlog distribucijskog sustava plinifikacije za prostor Općine Kula Norinska“.

Sustav plinoopskrbe prikazan na kartografskom prikazu *br.2.2. Infrastrukturni sustavi i mreže – Energetski sustav* u mjerilu 1:25000.

3.5.3. VODNOGOSPODARSKI SUSTAV

Unutar poglavlja „Vodnogospodarski sustav“ tekst se mijenja u cjelosti i glasi:

Raspored, zalihe i osobine voda, identifikaciju potreba za vodom, način podmirenja tih potreba, osobito u vodoopskrbi, značajnije pritiske i utjecaje ljudske djelatnosti na stanje površinskih i podzemnih voda, ciljeve i mjere zaštite voda i ostalog okoliša, identifikaciju potreba i najpovoljnijih tehničkih i drugih rješenja za uređenje vodotoka, zaštitu od poplava i drugih oblika štetnog djelovanja voda, rezervaciju prostora za izgradnju regulacijsko-zaštitnih vodnih građevina, kao i druge mjere značajne za upravljanje vodama određuju se u skladu sa Zakonom o vodama, Planom upravljanja vodnim područjem.

Vodoopskrba i odvodnja

Postojeći vodoopskrbni sustav opisan je u poglavlju 1.1.2.4. *Komunalna infrastruktura –Vodnogospodarski sustav – Korištenje voda – Vodoopskrba.*

Usporedo sa radovima na unapređenju vodoopskrbnih sustava provodi se i sanitarna zaštita i uređenje izvorišta. Na temelju hidrogeoloških radova utvrđene su zone sanitarne zaštite na razini Županije i dani posebni uvjeti.

Područje Općine Kula Norinska opskrbljivati će se vodom s neretvansko-pelješko-korčulansko-lastovskog vodovoda. Vodoopskrbni sustav temeljiti će se na zahvaćanju vode na izvorištu rijeke Norin u Prudu. U cilju sigurnosti opskrbe, osiguranja dodatnih količina vode i poboljšanja kakvoće vode potrebno je uključenje izvorišta Modro oko u vodoopskrbni sustav.

Postojeća opskrba vodom unutar obuhvata Plana bazira se na tri vodoopskrbna sustava:

- Neretvansko-pelješko-korčulansko-lastovski vodovod (izvorište i polazna točka ovog sustava je izvorište rijeke Norin),
- vodoopskrbni sustav „Izvor Ploče“ (opskrbljuje se iz izvora „Modro oko“ preko vodospreme Desne,
- vodoopskrbni sustav putem regionalnog vodovoda.

Za nove trase cjevovoda potrebno je u pravilu koristiti postojeće infrastrukturne koridore, posebice u zaštićenim dijelovima prirode.

Prilikom izgradnje vodovodne mreže pojedinog naselja obvezno se gradi i mreža javne odvodnje otpadnih voda.

Sustavi odvodnje se planiraju kao razdjelni, kojima će se otpadne vode odvojeno prikupljati i pročišćavati od oborinskih voda, kako oborinske vode ne bi opterećivale sustave odvodnje otpadnih voda.

Uređaji za pročišćavanje mogu se realizirati etapno odnosno fazno. Etapnost odnosno faznost uređaja može se odnositi na kapacitet uređaja za pročišćavanje i stupanj pročišćavanja otpadnih voda, a detaljnije se definira tehničkom dokumentacijom i vodopravnim uvjetima.

Sukladno Studiji zaštite voda i mora Dubrovačko-neretvanske županije utvrđuje se obveza obrade i zbrinjavanja mulja na području Dubrovačko-neretvanske županije na svim uređajima za pročišćavanje otpadnih voda nazivnog kapaciteta većeg od 10 000 ES.

Obrađeni mulj će se odlagati na posebno uređena odlagališta. Studijom zbrinjavanja mulja s uređaja za pročišćavanje potrebno je utvrditi mogućnost njegova korištenja u poljoprivredi, cvjećarstvu i šumarstvu, kao i pitanje njegovog konačnog zbrinjavanja kada ga nije moguće koristiti. Mulj koji nastaje na manjim uređajima za pročišćavanje otpadnih voda, te fekalni mulj iz septičkih jama koji nastaje na područjima gdje se primjenjuju postupci individualnog zbrinjavanja otpadnih voda će se odvoziti i obrađivati na uređajima za pročišćavanje otpadnih voda opremljenim postrojenjem za obradu mulja. U izdvojenim lokacijama predlaže se primjena manje složenih postupaka kao što je obrada na biljnim gredicama.

Za naselja koja se zbog topografskih uvjeta i male gustoće naseljenosti, te relativno malog broja stanovnika neće obuhvatiti javnim kanalizacijskim sustavima predviđa se individualno zbrinjavanje otpadnih voda sa septičkim jamama ili nepropusnim sabirnim jamama koje bi se praznile na uređajima za pročišćavanje. Ukoliko bude iskazan odgovarajući interes ova naselja mogu formirati izdvojene sustave odvodnje s vlastitim uređajima za pročišćavanje otpadnih voda i ispuštom u prijamnik.

Ukoliko na području obuhvata Plana iz ekonomskih ili tehničkih razloga nije moguća izgradnja individualnih uređaja za zaštitu voda moguće je povezivanje na zajednički sustav odvodnje s centralnim uređajem za pročišćavanje.

Uređenje vodotoka i voda

Građenje regulacijskih i zaštitnih vodnih građevina provodi se prema programu građenja istih koji donosi Vlada Republike Hrvatske na prijedlog ministra nadležnog za vodno gospodarstvo. Tehničko i gospodarsko održavanje vodotoka, vodnog dobra i regulacijskih i zaštitnih vodnih građevina te osnovnih građevina melioracijske odvodnje, provodi se prema programu uređenja vodotoka i drugih voda, koji se donosi u okviru Plana upravljanja vodama.

Za sve vodotoke (bujice, odvodne kanale, nasipe i objekte obrane od poplave i dr.) na području Općine Kula Norinska, a u svrhu tehničkog održavanja vodotoka i radova građenja vodnih građevina treba osigurati inundacijski pojas minimalne širine 5,0m od gornjeg ruba korita. ovisno o veličini i stanju uređenosti vodotoka, širina inundacijskog pojasa, odnosno udaljenost izgradnje novih objekata od gornjeg ruba korita, odnosno čestice javnog vodnog dobra može biti i manja, ali ne manja od 3,0m, a što bi se utvrdilo vodopravnim uvjetima za svaki objekt posebno.

U inundacijskom pojasu zabranjena je svaka gradnja i druge radnje kojima se može onemogućiti izgradnja i održavanje vodnih građevina, na bilo koji način umanjiti protočnost korita i pogoršati vodni režim te povećati stupanj ugroženosti od štetnog djelovanja vodotoka. Vanjsku granicu uređenog i neuređenog inundacijskog pojasa na vodama I. i II. reda određuje ministarstvo nadležno za vodno gospodarstvo na prijedlog Hrvatskih voda.

Radi očuvanja i održavanja regulacijskih i zaštitnih vodnih građevina i sprečavanja pogoršanja vodnog režima dani su uvjeti i smjernice Odredbama ovog Plana.

Očuvanje i održavanje regulacijskih i zaštitnih te drugih vodnih građevina kao i sprečavanje pogoršanja vodnog režima mora se vršiti u skladu sa Zakonom o vodama.

Planom se utvrđuje obveza ishođenja vodopravnih uvjeta u postupku dobivanja lokacijske dozvole za sve objekte, odnosno za sve objekte uz čestice javnog vodnog dobra ili uz objekte obrane od poplava, a u skladu

sa Zakonom o vodama.

Vodopravne uvjete izdaju Hrvatske vode. Vodopravnim uvjetima određuju se uvjeti kojima mora udovoljavati dokumentacija za građenje novih i za rekonstrukciju postojećih građevina te za izvođenje regionalnih i detaljnih geoloških istraživanja i drugih radova koji se ne smatraju građevinom a koji mogu trajno, povremeno ili privremeno utjecati na promjene vodnog režima.

Obaloutvrda na lijevoj strani rijeke Neretve – Krvavac II

Sustavi za navodnjavanje

Današnja izgrađenost sustava za navodnjavanje, koji je u zapuštenom stanju, omogućuje navodnjavanje tek dijela poljodjelskih površina, uz stalnu opasnost od zaslantjenja tla i gubitka poljodjelskih površina. Radove na izgradnji sustava za navodnjavanje potrebno je nastaviti tek nakon analize postojećeg sustava.

Na planiranim sustavima za navodnjavanje (Desne u Općini Kula Norinska), kao i ostalim površinama pogodnim za navodnjavanje planirano je korištenje voda iz podzemlja i kišnice uz izgradnju mikroakumulacija. Također je potrebno koristiti vodu sa manjih lokalnih izvora i iz vodoopskrbnih sustava (Neretvansko-pelješko-korčulansko-lastovski vodovod), uz akumuliranje u zimskom razdoblju.

Različita rješenja za unapređenje sustava navodnjavanja tek treba provjeriti. Osim gospodarske i tehničke usporedbe sa sadašnjim rješavanjem navodnjavanja, potrebno je provoditi složena biološka, ekološka, pedološka, hidrološko-hidraulička istraživanja.

Sustavi za melioracijsku odvodnju

Određuje se potreba provođenja radova na melioracijskoj odvodnji na donjeneretvanskom području. Melioracijski radovi vezani su za dogradnju i održavanje odvodne mreže.

Potrebno je spriječiti neplanske i nekontrolirane melioracije na preostalim močvarnim područjima, kao i uništavanje izgrađenih objekata melioracijskog sustava.

Elaboratom "Vodnogospodarsko rješenje i uređenje sliva Donje Neretve - I. faza", Građevinski fakultet Split, 1996., predloženo je melioracijsko uređenje doline Neretve koje se oslanja na dosadašnje projekte.

Dosadašnjim hidromelioracijskim radovima, od pedesetih do pred Domovinski rat, koji su imali za cilj isušivanje cjelokupnog područja delte Neretve i privođenje poljoprivrednoj proizvodnji, nepristupačna i malarična dolina postala je velikim dijelom suvremeno poljoprivredno područje.

Međutim, intenzivnom melioracijom uništava se prirodni krajobraz i ugrožava se prirodna ravnoteža. Donjeneretvansko područje je, zbog raznolikosti ornitofaune koja ovdje prezimljuje ili je na preletu prema Africi, uvršteno u Ramsarski popis močvara od međunarodne važnosti te u projekt "Bird Life International: Important Bird Areas in Europe". Programom prostornog uređenja Republike Hrvatske predlaže se zaštita cjelokupnog područja doline donje Neretve u rangu parka prirode.

Netaknute značajne površine nalažu prilikom hidromelioracijskog uređivanja zemljišta oprez. Potrebno je težiti održivom razvitku koji neće štetiti okolišu.

Zbog neriješenih vlasničkih odnosa ne koriste se meliorirane i uređene površine bivšeg društvenog zemljišta, koje su sada u državnom vlasništvu, a koriste se još netaknuta područja i tako narušava ostali dio vrijedne izvorne prirode.

Stoga se radovi u budućnosti moraju prije svega temeljiti na zaštiti i unapređenju postojećeg sustava. Potrebno je spriječiti sve nekontrolirane radnje na državnom zemljištu, zaustaviti devastiranje i uništavanje izgrađenih objekata melioracijskog sustava te usvojiti model upravljanja cjelokupnim prostorom donje Neretve.

Potrebno je provoditi interdisciplinarna istraživanja (biološka, ekološka, pedološka, hidrološko-hidraulička, geomehanička i hidrogeološka) kojima će se, među ostalim, preispitivati mogućnosti proširenja melioracijskih zahvata te utvrditi obuhvat i način korištenja zemljišta za poljoprivrednu proizvodnju, a u cilju zaštite voda, tla i zemljišta te očuvanja biološke raznolikosti (održivi razvoj u poljoprivredi).

Pri samoj realizaciji vodnogospodarskih zahvata potrebno je predvidjeti mjere ublažavanja negativnih posljedica.

Kao prostor istražnih radova melioracije određeno je područje Privlake južno od obodnog i lateralnog kanala.

Naslov poglavlja „3.6. Postupanje s otpadom“ zamjenjuje se naslovom koji glasi:

3.6. GOSPODARENJE S OTPADOM

Unutar poglavlja „Gospodarenje s otpadom“ tekst se mijenja u cjelosti i glasi:

Na području Županije utvrđuje se cjeloviti sustav gospodarenja otpadom (izdvojeno skupljanje otpada, recikliranje otpada, kompostiranje organskog otpada, termičku obradu ostatnog organskog otpada iz procesa predobrade i sortiranja otpada te odlaganje ostatka nakon obrade) i određuju potencijalne lokacije za objekte u sustavu gospodarenja otpadom.

Studijom “Zbrinjavanje komunalnog otpada u Dubrovačko-neretvanskoj županiji”, izrađenom za potrebe Prostornog plana Županije, utvrđena je strategija postupanja s komunalnim otpadom, izrađen je prijedlog gospodarenja otpadom te su određene potencijalne makrolokacije za objekte u sustavu gospodarenja otpadom. Projekt sustavnog zbrinjavanja komunalnog otpada planira se ostvariti do 2018., do kada bi se morao izgraditi županijski centar za gospodarenje otpadom

Sanitarno odlagalište otpada najbliže Općini Kula Norinska je Dubravica (Metković), koje se zadržava u funkciji zbrinjavanja otpada sukladno zakonskoj regulativi, odnosno do otvaranja Županijskog centra za gospodarenje otpadom Lučino razdolje u Općini Dubrovačko primorje.

Nakon izgradnje županijskog centra za gospodarenje otpadom, navedenu lokaciju moguće je koristiti isključivo kao odlagalište inertnog otpada te za smještaj pretovarnih stanica, odlagalište (skladište) izdvojeno skupljenih vrsta otpada do otpreme na središnje mjesto u Županiji.

Zakonom o održivom gospodarenju otpadom propisana je obveza izrade Plana gospodarenja otpadom za područje Općine Kula Norinska. Navedeni dokument treba izraditi u skladu s važećim Planom i programom zaštite okoliša Dubrovačko-neretvanske županije te Planom gospodarenja otpadom Dubrovačko-neretvanske županije.

Planom gospodarenja otpadom Dubrovačko- neretvanske županije predviđeno je da se odvojeno sakupljen otpad s mjesta nastanka ili sa zelenih otoka u kontejnerima odvozi do reciklažnih dvorišta, mini reciklažnih dvorišta, objekata za prihvata i predobradu glomaznog otpada, objekata za obradu građevinskog otpada i pretovarnih stanica, odakle se otprema na oporabu.

Djelatnosti skupljanja, predobrade i uporabe iskoristivih vrsta otpada obavljaju ovlaštena poduzeća koja imaju odgovarajuće dozvole.

Plan gospodarenja otpadom Općine Kula Norinska treba predvidjeti planirane mjere odvojenog skupljanja otpada (odrediti potreban broj sabirališta otpada - reciklažnih dvorišta, zeleni otoci), koje je Prostornim planom Dubrovačko- neretvanske županije dozvoljeno planirati i unutar poslovnih zona.

Za postavljanje zelenih otoka (skupina raznovrsnih kontejnera u kojima se odvojeno sakupljaju reciklirajući materijali- papir, staklo, plastika, metali, biorazgradivi otpad),potrebno je osigurati odgovarajući prostor kojime se neće ometati kolni i pješački promet.

Poticanje na provedbu mjera odvojenog skupljanja i razvrstavanja otpada podrazumijeva edukaciju svih

kategorija stanovništva i obveza je Općine.

Na lokalnoj razini, a temeljem Plana gospodarenja otpadom odrediti će se točne lokacije Prostornim planom Dubrovačko- neretvanske županije predviđenih zelenih otoka i drugih objekata u sustavu gospodarenja otpadom.

Ovim Planom dane su dvije lokacije za planiranje reciklažnih dvorišta: lokacija unutar gospodarske – poslovne zone Nova Sela (reciklažno dvorište) te lokacija izvan građevinskog područja naselja Krvavac.

Do uspostavljanja planiranih lokacija reciklažnog dvorišta koristiti će se postojeći sustav odlaganja otpada.

3.7. SPRJEČAVANJE NEPOVOLJNA UTJECAJA NA OKOLIŠ

Unutar poglavlja „Sprječavanje nepovoljna utjecaja na okoliš“ tekst se mijenja u cjelosti i glasi:

U prostornom planiranju kvaliteta okoliša mora biti osnovni kriterij planiranja, odnosno zaštita okoliša je sadržana u načelu integralnog pristupa planiranju i uređenju prostora kao kontinuirana i u svim segmentima prisutna komponenta. Stoga je sprječavanje nepovoljna utjecaja na okoliš sadržano u svim dijelovima Prostornog plana uređenja Općine Kula Norinska kroz utvrđivanje mogućnosti i ograničenja korištenja prostora i planiranjem razvoja putem izbora najpovoljnijih opcija.

Glavni cilj zaštite okoliša je očuvanje prostora i dostizanje više razine kakvoće života. Zbog toga je potrebno ustanoviti postojeće stanje okoliša i prirodne baštine, zatečeno stanje prema potrebi sanirati i nove aktivnosti u prostoru usuglašavati s naprednim europskim i hrvatskim zakonodavstvom. Stoga treba težiti s jedne strane ostvarivanju održivog razvitka naselja i kvalitete življenja stanovnika u njima, a s druge strane treba sačuvati i prirodni krajobrazkrajobraz, te prirodnu raznolikost pojedinih područja.

Naglasak se stavlja na subjekte koji na bilo koji način koriste prostor kao resurs i svojom djelatnošću vrše utjecaj na okoliš, da se isti dosljedno pridržavaju i provode sve zakonske propise kojima se regulira zaštita prostora i okoliša. Planska usmjerenja nastoje da se sektorski i detaljno jača svaka pojedina kategorija zaštite:

Zrak

S obzirom na postojeću namjenu površina kao i nisku izgrađenost prostora te gospodarsku orijentaciju na poljoprivredu i turizam bez proizvodnih pogona štetnih po kvalitetu zraka, može se utvrditi da kakvoća zraka zadovoljava uvjete *Zakona o zaštiti zraka*.

U smislu zaštite potrebno je, kako bi se pravodobno i na utemeljen način mogao usmjeravati i kontrolirati razvoj u pojedinim područjima i izgradnja u prostoru, nastaviti praćenje količina ispuštanja štetnih tvari u zrak iz pojedinačnih ispusta iz stacionarnih izvora kroz Katastar emisija u okoliš, odnosno prema *Zakonu o zaštiti zraka*. Suglasno odredbama posebnog propisa provodit će se potrebne mjere za sprečavanje štetnih i prekomjernih emisija u smislu važećih propisa i u tom smislu poduzimati potrebne aktivnosti propisane Odredbama ovog Plana.

Voda

Glavni izvori onečišćenja su otpadne vode naselja i gospodarstva, ispiranje raznim herbicidima i umjetnim gnojivima tretiranih poljoprivrednih površina te divljih, polulegalnih i napuštenih "odlagališta otpada" i smetlišta, prometnica ili izvanredna zagađenja vezana uz accidente. Najopasnije je ispuštanje opasnih tvari kao što su ulja, teški metali i kemikalije, koje se nekontrolirano bacaju na polulegalna i divlja odlagališta otpada (često uz same kanale) i ispiru u tlo i vodotoke.

Na području Općine Kula Norinska nalazi se vodozaštitno područje 2. i 3. kategorije, pa se za navedena područja primjenjuju ograničenja planirane izgradnje u skladu sa uvjetima iz *Pravilnika o uvjetima za utvrđivanje zona sanitarne zaštite izvorišta (NN 066/11, 047/13)*.

Za slijevna područja izvorišta potrebno je izraditi hidrogeološke studije zona sanitarne zaštite izvorišta kao stručne podloge kojima će se utvrditi zaštitne zone i mjere zaštite.

U cilju zaštite voda potrebno je:

- osigurati izvedbu odvodnih sustava prema smjernicama i/ili uvjetima danim Odredbama ovog Plana,
- izvršiti predtretman otpadnih voda raznih servisa i industrijskih pogona na vlastitim uređajima za čišćenje prije upuštanja u javni kanalizacijski sustav,
- razmotriti mogućnost upotrebe mulja u poljoprivredi, cvjećarstvu i šumarstvu u sklopu programa zbrinjavanja mulja sa uređaja za čišćenje,
- provesti sanitarnu zaštitu izvorišta koja se koriste u vodoopskrbi,
- ograničiti upotrebu i uvesti nadzor nad upotrebom umjetnih gnojiva i kemijskih sredstava za zaštitu bilja,
- zabraniti izgradnju gospodarskih objekata koji ispuštaju štetne i opasne tvari u slijevnim područjima izvorišta,
- zabraniti odlaganje otpada na nesanitarnim odlagalištima,
- uspostaviti redovitu kontrolu kakvoće vode na vodotocima, jezerima i izvorima,
- planirati objekte tako da se tijekom njihove izvedbe i korištenja spriječi zagađivanje podzemnih vodotoka anorganskim tvarima, naftom i kanalizacijskim vodama.

Zaštita od štetnog djelovanja voda

Prostornim planom uređenja općine Kula Norinska predviđa se zaštita od bujičnih voda, i to:

- gradnjom i održavanjem sustava potoka i kanala,
- uređenjem i održavanjem zatvorenih kanala uz prometnice, te njihovo korištenje kao dio sustava odvodnje oborinskih voda,
- pošumljavanjem i održavanjem zaštitnih šuma na područjima ugroženim bujicama i uslijed toga sklonim eroziji tla.

Zaštita šuma

Za šume posebne namjene i zaštitne šume potrebno je odrediti način gospodarenja i regeneracije te smjernice za zaštitu šuma u skladu sa svrhom i aktom o proglašenju.

Potrebno je provoditi preventivne mjere radi zaštite od požara i to osobito:

- njegu i prorjeđivanje mladih kultura,
- probijanje i održavanje protupožarnih putova,
- uspostavu motrilačke službe s patroliranjem.

Radi zaštite od požara oko obradivih tala potrebno je smanjiti neracionalan i divlji rast borove šume.

Sanacija opožarenih površina je prioritet u šumsko uzgojnim radovima, osobito na erozijskim površinama.

Programima jednostavne i proširene biološke reprodukcije šuma osim opožarenih i erozijskih površina potrebno je obuhvatiti posebice područja uz glavne prometnice.

Zaštitu od prirodnih razaranja potrebno je ostvarivati održavanjem odnosno obnavljanjem zaštitnih šuma, a poglavito pošumljivanjem strmih padina. Pošumljivanje treba provoditi na tome prilagođenom staništu i poticati procese prirodnog pomlađivanja šuma i autohtone šumske zajednice.

Održavanje i korištenje šuma treba prilagoditi uvjetima stanja tla.

Tlo

Imajući u vidu veoma važnu ulogu tla kao jednog od tri sastavna dijela ekosustava (tlo, voda, zrak) treba imati u vidu sljedeće činjenice:

- zaštita tla ima mnogostruki učinak na druge dijelove okoliša,
- tlo je s jedne strane važan životni i gospodarski prostor za njegovo stanovništvo, dok je s druge strane kroz različite zahtjeve u pogledu korištenja tlo ugroženo u njegovoj funkciji,
- tlo kao dugoročni indikator zauzima poseban položaj unutar ekosustava,
- stvaranje novog tla i obnavljanje tla odvija se vrlo sporo,
- ugrožavanje tla proizlazi iz: velikih površina zahvaćenih erozijom, korištenja zemljišta, velikog pritiska za proširenjem naselja, infrastrukturnih mjera, industrije, obrta i dr.

Zaštita tla od onečišćavanja mora se provoditi u funkciji zaštite poljoprivrednog zemljišta i proizvodnje zdrave hrane te zaštite zdravlja ljudi, životinjskog i biljnog svijeta.

Tlo se onečišćuje na više načina, a zbog zaštite i sprječavanja ovakvih nepovoljnih utjecaja na tlo potrebno je poduzimati sljedeće mjere i aktivnosti:

- potrebno je dugoročno kvalitativno i kvantitativno osigurati i održavati funkcije tla,
- u poljoprivrednoj proizvodnji treba racionalno koristiti zaštitna sredstva i gnojiva uvođenjem kontrole upotrebe količina i vrste zaštitnih sredstava, te organiziranjem savjetodavne stručne pomoći u individualnoj proizvodnji,
- spriječiti zagađivanja zraka iz kojeg se štetni spojevi i teški metali talože u tlo, posebice u blizini industrijskih objekata i duž značajnijih prometnica,
- spriječiti zagađivanje voda iz kojih se također štetne tvari talože u tlo, naročito u naplavnim područjima,
- riješiti odvodnju i zbrinjavanje otpadnih voda, a naročito gospodarskih subjekata i domaćinstava koji otpadne vode preko propusnih septičkih jama ili upojnih bunara upuštaju direktno u tlo,
- uspostaviti sustav gospodarenja otpadom koji će omogućiti dugoročno, organizirano i kontrolirano postupanje s otpadom, te postojeća nekontrolirana i divlja odlagališta sanirati i spriječiti nastajanje novih,
- spriječiti nepotrebno širenje građevinskih područja i bilo kakvu izgradnju na vrjednijim obradivim tlima (kategorija-ostala obradiva tla),
- preispitati potrebe za hidrotehničkim zahvatima na vlažnim i naplavnim tlima, te potrebe za navodnjavanjem u svrhu poljoprivredne proizvodnje, te njihov utjecaj na očuvanje prirodne ravnoteže u okolišu,
- poduzeti pravodobne mjere za saniranje posljedica mogućih akcidenata koji bi uzrokovali onečišćenja tla

(prometne nezgode nakon kojih je u okoliš istekla nafta ili naftni derivati, nezgode pri prijevozu opasnih otpada i sl.),

Tlo je, usprkos različitim onečišćenjima, još uvijek relativno očuvano, posebno u odnosu na tla većine zapadnoeuropskih zemalja, i kao takvo pogodno za proizvodnju zdrave hrane.

Buka

Na području Općine nisu provođena značajnija i sistematskija mjerenja razine buke, no i bez toga može se ustvrditi da na području Općine trenutno nema velikih izvora industrijske i komunalne buke. Područje više ugroženosti bukom bit će uz planiranih koridora autoceste i transjadranske pruge, odnosno frekventnije državne i županijske ceste..

Za urbana područja i prometne koridore unutar ili uz područja gdje borave ljudi potrebno je odgovarajućom dokumentacijom, sukladno posebnim propisima, utvrditi razine buke koje se ne smiju prijeći. Zone industrijskih postrojenja treba od ostalih odvojiti tamponom zelenila da se smanji širenje buke. Kod izgradnje bučnih pogona male privrede i obrta u zonama mješovite izgradnje - pretežitog stanovanja treba odgovarajućom dokumentacijom, sukladno posebnim propisima, utvrditi razine buke koje se ne smije prijeći i građevinskim zahvatima spriječiti širenje buke u okoliš.

Provođenje mjera za zaštitu zraka (unaprjeđenje gradske mreže prometnica, izgradnja obilaznica naselja, hortikulturene mjere) smanjiti će i utjecaj buke posebice od prometa.

Dodaje se poglavlje naslova „Mjere posebne zaštite“ sa pripadajućim tekstom koji glasi:

MJERE POSEBNE ZAŠTITE

Kriteriji za provedbu mjera zaštite ljudi, prirodnih i materijalnih vrijednosti temelje se na geografskim osobitostima, demografskim osobitostima, dostignutom stupnju razvoja gospodarstva, infrastrukture i svih društvenih djelatnosti, kao i na stalnom procjenjivanju ugroženosti ljudi i područja prirodnim nepogodama, tehničko-tehnološkim i ekološkim nesrećama i povredljivošću na eventualna ratna razaranja.

Mjere posebne zaštite određene su *Pravilnikom o mjerama zaštite od elementarnih nepogoda i ratnih opasnosti u prostornom planiranju i uređenju prostora* te u skladu sa sažetkom *Zahtjevi zaštite i spašavanja u prostornom planiranju* u sklopu izrađene i usvojene *Procjene ugroženosti stanovništva, materijalnih i kulturnih dobara i okoliša od katastrofa i velikih nesreća za područje Općine Kula Norinska*

Mjere posebne zaštite sastoje se iz osnovnih i specifičnih mjera i zahtjeva. Osnovne mjere i zahtjevi zaštite i spašavanja u najvećoj mjeri sadržane su u načelima i mjerama planiranja prostora. Specifične mjere i zahtjevi zaštite i spašavanja dani su Odredbama ovog Plana.

Zaštita od požara i eksplozije

Zaštita od požara na području Općine Kula Norinska temelji se na *Procjeni ugroženosti od požara i tehnoloških eksplozija i Plana zaštite od požara i tehnoloških eksplozija Općine Kula Norinska*

S obzirom na gustoću izgrađenosti, požarno opterećenje i međusobnu udaljenost građevina zaštitu od požara provoditi prema kriterijima utvrđenim propisima, pravilnicima i normativima.

Zaštita od požara stambenih, javnih, poslovnih, gospodarskih i infrastrukturnih građevina kao i zaštita od eksplozija provodi se tijekom projektiranja primjenom zakona i propisa, kao i prihvaćenih normi iz oblasti zaštite od požara i eksplozija, uključivo pravila struke, a u skladu s Odredbama ovog Plana.

Sklanjanje stanovništva

Posebne mjere zaštite osiguravaju se temeljem posebnih propisa kojima su utvrđeni kriteriji za određivanje gradova i naseljenih mjesta u kojima se moraju graditi skloništa i druge građevine za sklanjanje stanovništva kao i mjere zaštite od elementarnih nepogoda i ratnih opasnosti u prostornom planiranju i uređivanju prostora, a sve u skladu s Odredbama ovog Plana.

Područje Općine Kula Norinska s 9 naselja ukupno nastanjuje 1.748 stanovnika (statistika 2011. godine) te ulazi u kategoriju gradova i naseljenih mjesta 4. stupnja ugroženosti.

Temeljem *Pravilnika o kriterijima za određivanje gradova i naseljenih mjesta u kojima se moraju graditi skloništa i drugi objekti za zaštitu (NN 2/91)* unutar tog područja nije potrebno graditi skloništa već se postojeće i planirane građevine prilagođavaju potrebama sklanjanja stanovništva kroz dvonamjensko korištenje pojedinih dijelova građevina.

Zaštita od potresa

Protupotresno projektiranje građevina kao i građenje provodi se sukladno *Zakonu o prostornom uređenju i gradnji* i postojećim tehničkim propisima. Zaštite od potresa stambenih, javnih, poslovnih, gospodarskih i infrastrukturnih građevina provodi se tijekom projektiranja sukladno pozitivnim hrvatskim zakonima i na njima temeljenim propisima, kao i pravilima struke.

Do izrade nove seizmičke karte Dubrovačko-neretvanske županije, protupotresno projektiranje i građenje provodi se u skladu s postojećim seizmičkim kartama, zakonima i propisima, računajući na potres jačine do VIII. stupnja MCS ljestvice.

Zaštita od poplava

Zaštita od poplava će se provoditi u skladu sa Zakonom o vodama te Državnim i Županijskim planom obrane od poplava.

Na području doline Neretve utvrđene su linije plavljenja uslijed većeg ispuštanja vode rijekom Neretvom iz akumulacijskih jezera ili uslijed pucanja uzvodnih brana zbog prirodnih pojava, tehničko-tehnoloških katastrofa ili ratnih djelovanja. Unutar tako utvrđenih zona izgradnja se regulira Odredbama ovog Plana, uz suglasnost nadležnih tijela.

Uzbunjivanje, evakuacija i zbrinjavanje stanovništva

Uzbunjivanje stanovništva u slučaju ratne opasnosti ili elementarnih nepogoda (potres i dr.) provodi se zvučnim signalom preko sirene postavljene na najvišoj građevini u naselju odnosno građevini javno-društvene ili gospodarske namjene. Domet zvučnog signala računa se s minimalno 1000 m.

Evakuacija stanovništva provodi se preko postojećih prometnica više razine koje obzirom na širinu prometnog koridora neće biti ugrožene kroz urušavanje okolnih građevina.

Zbrinjavanje stanovništva provodi se na slobodnim i neizgrađenim prostorima smještenim u blizini pojedinih naselja iz kojih se provodi evakuacija. Moguće je organizirati zbrinjavanje i na prostorima za više naselja u funkciji centara zbrinjavanja. Prostori na kojima će se organizirati zbrinjavanje trebaju biti dostupni preko prometne mreže te imati minimalnu infrastrukturu (elektroopskrba), a trebaju biti zaštićeni od mogućeg plavljenja, urušavanja zemljišta i dr.

Temeljem čl.6 stavka 3. *Pravilnika o metodologiji za izradu procjena ugroženosti i planova zaštite i spašavanja (NN 30/14 i 67/14)* Zahtjevi zaštite i spašavanja u dokumentima prostornog uređenja za Općinu Kula Norinska, koji su usvojeni na sjednici Općinskog vijeća Općine Kula Norinska dana 28.03.2011.g., postaju sastavni dio Prostornog plana uređenja Općine Kula Norinska.

Briše se poglavlje „Procjena utjecaja na okoliš“ sa pripadajućim tekstom.